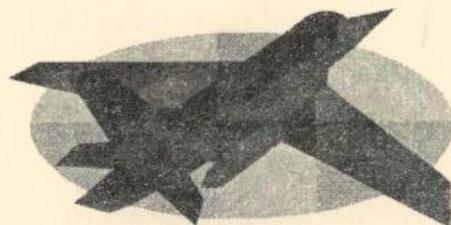

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

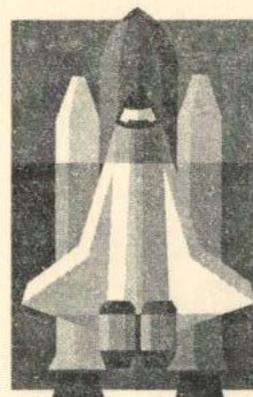

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ**

20-21 квітня 2010 р.

Київ 2010

УДК: 009 (082)

Актуальні проблеми психології діяльності в особливих умовах: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 20-21 квітня 2010 р., Національний авіаційний університет / за заг. ред. О.В. Петренка, О.М. Ічанської. – К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк». 2010. – 128 с.

Містить матеріали доповідей щорічної науково-практичної конференції з проблем психології діяльності в особливих умовах.

Організаційний комітет

Голова оргкомітету:

В.П. Харченко, д-р тех. н., проф., заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, проректор з наукової роботи Національного авіаційного університету

Заступник голови оргкомітету:

О.В. Петренко, к. психол. н., доц., завідувач кафедри авіаційної психології, заступник директора Гуманітарного інституту НАУ з наукової роботи

Члени оргкомітету:

О.М. Ічанська, доц.

С.С. Луппо, ст. викл

Л.В. Помиткіна, доц.

О.І. Западенко, викл.

О.В. Сечейко, доц.

Я.І. Пономаренко, зав. лаб.

О.В. Гірчук, ст. викл.

Н.С. Хімченко, викл.

В.В. Злагодух, ст. викл.

Секретаріат конференції

О.В. Гірчук (голова секретаріату)

А.В. Нагайко

*Рекомендовано до друку вченою радою
Гуманітарного інституту НАУ
(Протокол №7 від 14 квітня 2010 р.)*

Возможности гештальт-терапии в постстрессовой реабилитации

В современной психологии активно разрабатывается проблема постстрессовой реабилитации, многие учёные и практики ищут ответы на вопрос каким образом, какими способами можно помочь человеку справиться с тяжелыми ситуациями, событиями в своей жизни. Ответы представляют большой теоретический и практический интерес. Исследователи отмечают, что последствия стресса проявляются на интеллектуальном, физиологическом, эмоциональном и поведенческом уровнях и выражаются в появлении таких переживаний как: тревога и досада, страхи, отрицание, чувство вины и стыда, злость, отчуждение от себя и мира в целом [2].

Психотерапевтическая помощь в реабилитации направлена на эффективное преодоление кризисного состояния. В ее задачи входит осознание реальности и имеющихся ресурсов, выявление потребностей, отреагирование переживаний, принятие потерь, уменьшение страха перед будущим [4].

В гештальт-терапии сложное психоэмоциональное состояние индивида, наступающее после пережитого стресса расценивается как неспособность осознать и ассимилировать новый опыт,

полностью контактировать с собой и окружающей средой, следствием чего является невозможность принять и пережить чувства, вызванные стрессогенными факторами. Терапия нацелена на работу с вербализацией мыслей и чувств – высказывание способствует отреагированию переживаний и снижению их интенсивности, что позволяет затем перейти к реконструкции, переменам и новому синтезу с учётом ресурсов поля. Важным аспектом реабилитации может быть и работа с телесными ощущениями, так как дезинтеграция приводит к тому, что чувства притупляются и осознание того, что происходит с телом, способствует жизни в настоящем и интеграции частей личности [2,3].

Гештальт-терапия позволяет установить контакт с окружающим и воспринимать настоящее. Часто тяжелые последствия перенесенного стресса оказываются результатом рассогласования между реальной сложностью неприятного события и субъективной оценкой его значимости.

Гештальт-подход, по утверждению С. Гингер, благоприятствует развитию творческого приспособления организма к окружающей его среде, выявляет процессы блокировки или обрывы в нормальном протекании цикла удовлетворения потребностей, снимает маски с избеганий, страхов, запретов и иллюзий, что можно рассматривать и как один из возможных способов преодоления последствий стресса.

Литература:

1. Гингер С., Гингер А. Гештальт — терапия контакта/ Пер.

с фр. Е. В. Просветиной.— СПб.: Специальная Литература, 1999.— 287 с.

2. Малкина-Пых И. Г. Экстремальные ситуации. — М.: Изд-во Эксмо, 2005. — 960 с.

3. Моховиков А.Н., Дыхне Е.А. Методические материалы Московского Гештальт Института.: Выпуск 1-й. — М.: 2006 — 62 с.

4. Осухова Л. Психологическая помощь в трудных и экстремальных ситуациях. — М.: Академия, 2007. — 288 с.

Андрій Колосов

к.психол.н., с.н.с., м.Київ

Психологічний ресурс суб'єкта професійної діяльності в особливих умовах

Інтенсивне накопичення психологічних досліджень особистості професіонала, проведених у традиціях різних шкіл, призвело до необхідності пошуку нових системоутворюючих інтегральних понять, які пояснюють психологічні особливості професійної діяльності, що здійснюється в особливих та ускладнених умовах. У науковий обіг широко увійшли такі поняття, як психологічний «резерв», «репертуар», «арсенал», «потенціал», «ресурс» тощо, близькість яких полягає у описанні шляхів, прийомів та засобів ефективного докладання персональної